

Kmetijski list

Glasiło „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

polletno K 15.—
 letno 30.—
 Posamezna številka 60 v

**Kmet, pomagaj si sam,
 in svoje stališče v državi
 uravnaj si sam!**

Inserati:

1 mm inseratnega stolpca stane za:
 male oglase K — 30
 uradne razglase 1:50
 reklame 2.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Miklošičevi cesti št. 16.

Naša politika.

Med svetovno vojno so trle tudi kmetško prebivalstvo skrbi vsled prehrane. Največ so trpele male in srednje kmetije s slabim pridelkom. Te niso pridelale živeža niti za pol leta, dobile pa niso od javne aprovizacije nič, pač pa imele vedne rekvizicije. Tak posestnik se ni smel preskrbeti za prihodnost z živežem, kar je lahko storil dober delavec ali uradnik, ker so bili pri pridelovalcih večni pregledi žita in drugega živeža. Ta nadloga je kljub vsej vztrajnosti kmetu vendar le jemala veselje do dela ter tudi znatno ovirala redno delo.

Z ustanovitvijo Jugoslavije nismo še pričakovali, da bi bili kar v obljubljeni deželi, kjer se bomo brez skrbi za življenje samo veselili; imeli smo pa vendar upanje, da ne bo vsakdanjih skrbi za najbolj potrebno hrano. Pripadli so nam najboljši kmetijski deli Avstrije, žitnice bivše monarhije, pa tudi živine je bilo še dovolj. Dobili smo zveze, prišli smo v stik s temi kraji. Videli smo, da ima Jugoslavija dovolj žita in mesa za svoje prebivalstvo. Navduševali smo se za delo, ki nas čaka, vsaj smo bili že prepričani, da nam odpadejo skrbi za potrebno hrano, ker ne bo treba dan na dan premišljevat, kako se bomo jutri prehranili. Brez redne prehrane ni mogoče uspešno delo.

Dobili smo nove vlade, novo narodno predstavništvo samih navdušenih Jugoslovanov. V ministrstvo za prehrano so pritegnili najbolj delavne strokovnjake (?). Pa naš up je šel kmalu

po vodi. Vzklilo je seme needinosti, ki je bilo vsejano v pred- in medvojnem času; strankarski prepriki so lepo negovali korupcijo v državi SHS. Na vse to smemo samo reči: Škandal je za naše vlade, da jugoslovansko ljudstvo pri teh razmerah nima potrebne hrane, v nekaterih krajih celo strada, vse to se pa godi brez sodelovanja, pač pa na račun našega kmetijstva in v škodo naše narodne edinosti. Gorje jim, ki so to zakrivali! Prišel bo čas, ko bo ljudstvo obsodilo krivce.

V tesni zvezi z našo prehrano je vprašanje naše valute, našega denarja. To nam dela redne skrbi, občutno zmedo v našem gospodarstvu in druginjo. Ljudje se že bojijo in branijo denarja. Tega ne bo še kmalu konec. Na vseh krajih strašijo ponarejeni bankovci, kriza že prihaja. Ime prvega finančnega ministra Ninčiča bo pač zapisano v ministrskih zapiskih, z njegovim delom pa bo zvezan srd nad izgubo denarja. Kdo bo tega kriv? Pa kaj govorimo o delu za prihodnost, ko nismo prešli še niti preko prvih ovir. Pregovor pravi: Brez dela ni jela. Glede prehrane nas čakajo še slabi časi.

Pet let se je iz kmetijstva samo jemalo, vojska je kmetijstvo uničevala. Pravijo, da ima kmetija do pekla korenine, pa kmetijstvo je že izrabljeno do korenin. In koliko se je govorilo na višjih mestih o najvažnejših nalogah kmetijstva. Vojska nam je jasno pokazala nele napake, ampak tudi potrebe kmetijstva. Mislili smo, da bo po vojski vse delalo v prosopek kmetijstva. Pa kako hitro so tisti krogi, ki so se vedno izigravali za zastopnike kmetijstva, pozabili na kmetijstvo.

Seveda strankarstvo, to je bilo glavno in stranke so končno pripravile kmetom vsaka svoj kotiček brez koščka kruha. Govori se in stavi veliko upanja na industrijo, to se pa ne pomisli, da je dobro urejeno kmetijstvo podlaga industriji. Države, ki so ustvarile industrijo brez dobre kmetijske podlage, so propadle. Kdo bo pripravljaj hrano industriji, če bomo že v začetku uničili veselje do kmečkega dela? Ali mislite, da bodo namesto črnih suznjev delali v času samoodločbe narodov beli suznji za industrijo? In minister za socialno skrbstvo se je prosiaval svojim osemurnim delavnikom.

Z nekimi čudnimi občutki nas navdaja vprašanje davkov. Kdo bo plačal račun enoletnega nedela, kdo bo plačeval nadaljnje poizkuse v gospodarstvu? Seveda neprijetno je to vprašanje, pa deloma bi se bilo moralo rešiti v začetku. Brez denarja, ki ga dobi država z davki, ne more gospodariti. Komu naložiti davke? Bogatinom! Kako, ker vsak želi postati bogat? Morebiti vojnim dobičkarjem? Pa pravijo, da so med ministri in narodnimi zastopniki tudi vojni dobičkarji. Vse vpije in se brani davkov, samo kmet molči in plača in tudi sam to breme nosi. Tako bo nazadnje: kmet bo plačal račun, saj se že sedaj tako kaže. Namesto dobrih opor kmetijstvu, bodo prišla bremena tudi v obliki velikih davkov. Tolažbe, da vladajo v drugih državah še slabše razmere, ne bodo mogle zakriti vseh gospodarskih nerodnosti.

Kmetje smo pol leta gledali to igro z narodnim premoženjem, ne da bi sodelovali pri zgrad-

Grob v tujini.

(Piše Ivanov.)

Ležal sem v bolnišnici v daljnji Rusiji, daleč od domovine. Bil sem močno ranjen v roko. Ker so mi šrapnelske krogle prebile kosti, sem bil primoran, posebno še vsled obile izgube krvi zelo oslavljen, ostati dolgo v postelji.

Skoro vsak dan so za prevažanje zmožni ranjenci zapuščali bolnišnico, a še več je prihajalo novih, tako da skoraj ni bilo prostora za nove ranjence.

Ravnokar so izpraznili posteljo poleg moje in ni se še do dobra ohladila, ko prineso na njo novega ranjenca, kateri se mi je zasmilil, čeprav sem bil sam ravno tak revež, naravnost v srce. Seznanil sem se z njim in vesel sem bil, ker sem v njem dobil prijatelja, kakor se ga težko najde. Ne vem, ali je k prijateljstvu pripomoglo sočutje, ali pa je nastalo prijateljstvo vsled tega, ker mi je bil ranjeni tovariš že spočetka simpatičen. Skoro gotovo bo pravo prvo, kajti v nesreči smo vsi enaki.

Do dobrega sem izprašal novega tovariša in povedal mi je vso zgodbo, ki jo je doživel v tej grozni vojni. Seveda sem mu moral povedati tudi jaz svoje doživljaje in čudila sva se potem

drug drugemu, da nisva ostala na tistem prokletem „polju slave“ mrtva.

Dasi je tovarišu Ivanu, ki je bil Ceh, doma iz Moravske, dovoljevala rana le s težka govoriti — prestreljena je imel pljuča —, se je vendar trudil mi vse pojasniti, čeprav sem ga od tega odvratal. „Moram ti povedati vse, kar sem doživel“, mi je odgovoril. „Saj vem, da itak dolgo ne bom živel, naj pride smrt malo preje ali pozneje, to pač ne dela razločka. Pripravljen sem na vse. Žal mi je le to, da ne bom videl več svojih dragih domačih in — nje“ (pri teh besedah je šinila Ivanu lahka rdečica v sicer tako blede lica), „ki sem jo tako zelo ljubil“.

Tolažil sem ga, da ni tako hudo kot misli, čeprav je bilo jasno kot beli dan, da so mu trenutki šteti. Toda ob takih prilikah me je vedno zavračal, češ take besede naj si pritrhanim rajše zase, ker je vedel, da mi narekuje tolažbo le sočutje do trpečega človeka.

Mali dni pozneje je bil Ivan tako slab, da sploh ni mogel več vstati s postelje. Slutil je, da se mu bliža zadnja ura in ni se motil; živel je potem le še malo dni. Prosil me je takrat, če bi hotel ustreči njegovi poslednji želji. Pritrdil sem in mu rekel, da hočem storiti vse, kar je le v moji moči. Kako bi tudi mogel odreči kako željo človeku, o katerem sem vedel, da so mu ure že štete.

„Oddaj te moje stvari mojim starišem s kratkim poročilom, da mi ni bilo usojeno vrniti se v domovino, čeprav bi se tako rad. To pismo in to sliko pa pošlji njej, ki sem jo tako ljubil in jo še vroče ljubim. Sporoči obojim, da jim umirajoč pošiljam poslednji poljub in pozdrav z željo, da bi bili srečni!“

Ko sem tovariša ponovno zagotovil, da bom ustregel njegovi prošnji in želji, je bil videti kar pomirjen.

Še tisti dan se je čutil moj tovariš zelo slabega. Pričele so mu otekati prsi in s tem mu je bilo sopenje otežkočeno. Tožil mi je, da ga duši, in drugo jutro smo našli v njegovi postelji — mrliča...

Odnegli so ga iz sobe in čez malo časa je ležal na njegovi postelji drug, kakor da bi že težko čakal, da se kaka postelja izprazni...

...

Obenem s temi vrsticami sem odposlal Ivanovim dragim zaupane mi stvari in solzne so mi pri tem oči...

Počivaj, dragi tovariš, v miru! Naj ti bo lahka zemljica na tujem, ker ti ni bilo usojeno, da bi počival v ljubi domači grudi. V mojem srcu pa ti hočem ohraniti hvaležen spomin...

bi nove države. Brali smo pač, da bo treba intenzivnega dela pri kmetijstvu, da se preskrbi zadostno hrane. Država je upravičena zakonodajnim potom varovati koristi, ki jih ima narod glede pridelkov. Vemo pa tudi, da bi se morale izvršiti zakonodajnim potom važne preosnove v prid kmetijstvu, da se kmetijstvo nanovo oživi. Ali se more to izvršiti brez sodelovanja združenih kmetov? Minulo je leto, in kaj se je storilo? Brezmena so se pač zvišala. Papirnate resolucije nas niso in nas ne bodo reševale, le s skupnim delom bo mogoče kaj doseči. Zato vsi kmetje in kmetijski prijatelji skupaj na delo!

Danes že lahko s prepričanjem trdimo, kako prav smo delali, da smo ustanovili „Samostojno kmetijsko stranko“, ki je pred vsem gospodarska stranka. Na tej podlagi se lahko združijo vsi kmetje SHS. Take prilike za to tudi še nismo imeli in zadnji čas nam je jasno dokazal potrebo SKS. Našim nasprotnikom ni všeč, da nočemo biti več njih privesek, njih sluga. Pravijo, da naša stranka ni katoliška, kdor je pristaš SKS. je brezverec. Pa to nas ne sme motiti, ker poznamo njih namene. Časi so minuli, nismo več v Avstriji, ko se je vera mešala in izrabljala v politiki. In kaj smo imeli od tega? Gospodarski in narodni polom! In na to pot bi mi danes ne smeli več iti, če bi bili v Avstriji. Mi ne želimo, mi ne maramo več tistih dni našega suženjstva. V Jugoslaviji pa je ujedinjenje vseh kmetov mogoče le v SKS. Stara politična pot bi ubila naše gospodarsko in narodno ujedinjenje. Napake, ki jih poznamo, se morajo odpraviti. Ni treba več čakati in premišljati: kmet mora priti do besede, za nas je odprta pot nove politike.

Kmet.

Križ iz šol

„Domoljub“, ki tako ljubi resnico, „hčerko božjo“, da mu ljudstvo sploh drugače ne pravi, kot „Lažiljub“, je mojster v farizejskem zavijanju resnice.

Ker naši govorniki večkrat poudarjajo, kako je na Češkem kmetijstvo napredovalo od časa, ko se je tam ustanovila lastna kmetijska ali agrarna stranka, tako da je blagostanje na kmetih zavidanja vredno, se zaganja „Domoljub“ tudi v češko agrarno (kmetijsko) stranko. Dopisnik iz Mokronoga, gotovo velik ljubitelj resnice, pravi v 6. številki tega lista, da je češka agrarna stranka vozila križ iz šol v vozeh za smeti in iz cerkev napravila skladišča. To je tako gorostasna laž, da moramo nekaj besed v pojasnilo posvetiti, da bodo naši bralci spoznali „Domoljubovo“ hinavstvo.

Na Češkem je poleg katoličanov tudi še mnogo drugovercev, tako: protestantov, evangelikov, kalvinistov, židov itd. in tudi mnogo verskih sekt, tako: čeških bratov, starokatolikov itd. Končno tudi brezverskih, zlasti socialistov. Ker so se mnogi teh drugovercev pritoževali, da skrbi država samo za katoličane, je državni zbor sklenil ločitev cerkve od države, tako da skrbi za svojo versko vzgojo (brez podpore države) vsaka verska skupina zase, torej nekaj podobnega kakor v Ameriki in drugih državah. Otroci se sedaj ne uče več verouka v šoli, temuč vsak duhovnik uči otroke njih veroizpovedanje v svoji cerkvi ali molilnici, kakor imenujejo svoje cerkve n. pr. starokatoliki in drugi. Ministrstvo za uk je izdalo nedavno odlok, da se notranja okrasitev šolskih prostorov prepusti šolam samim. To so porabili nekateri preveč svobodni učitelji, da so odstranili iz šolskih prostorov tudi križ. Da bi bilo v šolah toliko križev, da bi jih bilo treba celo na vozovih voziti, tega menda sam „Domoljub“ ne veruje, čeprav je hudo „zabit“. Postopanje posamičnih učiteljev je izzvalo velik odpor pri starših, zlasti med kmetjskim ljudstvom na deželi. In ravno glasilo češke agrarne stranke „Venkov“ je proti socialistom, ki so to odobraval, obsojalo to početje in je na prizadevanje češke agrarne stranke ministrstvo za uk izdalo drug odlok, s katerim se odreja, da imajo v tej zadevi odločati krajni šolski sveti, torej zastopniki staršev, ne pa učitelji sami. Da bo med kmetjskim ljudstvom na deželi križ v šolah potem povsod ostal, o tem ni dvoma, kajti kmetjsko ljudstvo je tudi na Češkem, še bolj pa na Moravskem in na Slovaškem verno, čeprav protiklerikalno. Klerikalizem in verstvo sta dva zelo ločena pojma, le „Domoljub“ bi svojim ne-

zavednim bralcem rad natveznil, da je to vse eno in tako naganjal vodo na svoj klerikalni mlin. Kje se je na Češkem porabila cerkev za skladišče, nam ni znano. Da bi pa kaj takega odredila češka agrarna stranka, je gotovo velika laž. Sicer pa naj pove „Domoljub“, kje se je to zgodilo in dokaže, da je to res zakrivila češka agrarna stranka.

Morda se kje porablja cerkev za skladišče tako, kakor se to godi tudi n. pr. v Ljubljani, in „Domoljub“ porablja to priliko za „tarbanje“ svojih ljudi. Nam ni ta slučaj znan in zato ne verujemo, dokler ga „Domoljub“ ne dokaže.

Sicer so verske razmere na Češkem povsem drugačne kot pri nas in se ne morejo z našimi primerjati. Znano je n. pr., da je tam pred kratkim odpadlo veliko število (naš 300) katoliških duhovnikov od rimske cerkve, ki jim ni hotela dovoliti ženitve in slovanskega bogoslužja. Ustanovili so si novo, katoliško narodno cerkev. Čeprav je med temi duhovniki nekaj pristavev češke agrarne stranke (tako n. pr. bivši češki kmetijski minister, pater dr. Zahradnik), je to odpadništvo glasilo agrarne stranke obsojalo, posebno zato, ker nastane v verskih zadevah na Češkem vsled tega še večja zmeda na škodo vsemu narodu. Tako stoje stvari na Češkem, ki jih mi nikakor ne zagovarjamo, ampak obsojamo. Mi stojimo trdno na stališču, izraženem v 7. točki našega programa, ki se glasi: „Stranka bo varovala verski čut slovenskega naroda“. Proti vsemu, kar se bo godilo proti verskemu čutu našega naroda, ki je skoraj ves katoliški, se homo dosledno borili in če tudi pride morda od duhovniške strani kakor na Češkem.

Češka agrarna stranka pa nam bo vzor v organizaciji našega kmetjskega stanu za njega napredek na gospodarskem polju in srečni bomo, če dosežemo enkrat tako stopnjo gospodarskega razvoja na kmetih, kakor ga je dosegel s svojo pridnostjo in žilavo vztrajnostjo naš brat in sotrpín, stanovsko zavedni češki kmet.

Zaht ve našega kmetijstva.

(Piše Ivan Belle, ravnatelj kmetijske šole.)

I.

* Procvit našega kmetijstva ni nikakor le zasebna zadeva kmetovalcev samih, temuč skupna vseh državljanov. Saj bo v Jugoslaviji zemlja nedvomno glavni vir blagostanja. Marsikatero današnjih mučnih zagonetk bi znalo uspešnejše kmetijstvo naglo razrešiti. Veščak je prepričan o možnosti najmanj podvojitve na istem obsegu dosedaj od kmetijstva pridelanih vrednot. Patrijot naj torej že v zmislu svetega egoizma z veseljem pozdravlja vsak korak, za katerega napreduje kmetijstvo.

Slovenija sicer nima povprečno sijajnih razmer za kmetijsko pridelovanje. Ravno zaradi tega zahteva toliko več pozornosti. Naš kmet, kot nad tričetrstinski del organizma našega narodnega gospodarstva, ima dovolj dobre volje in tudi ljubezni do rodne grude. Ustvariti se morajo le pogoji za njegov primeren obstanek. Po pravici je tudi kmet sebičen in zahteva primeren dobiček. Da pa ohrani in poviša svoje proizvodnje in pri primernem dobičku ne obremeni preveč odjemalce, se morajo ustvariti povprečne potrebne zmožnosti in možnosti. Vse kaže, da ne manjka v javnosti za to dobre volje, pač pa potrebnega razumevanja za neobhodno smotrenost.

Cilji agrarne reforme, okoli katerih se pri nas sedaj vrta cela agrarna politika, so za uspešnost kmetijstva v Sloveniji zelo posrantskega pomena. Pozornost se mora obrniti tudi na mnogo drugih važnejših okoliščin.

Zlasti v Sloveniji je treba ustvariti sledeče pogoje:

1.) Ureditev intenzivnejšega kmetijskega obrata. Ta bo nedvomno glavno sredstvo, da bo zamoglo obstojati kmetijstvo Slovenije v tekmi z onim vzhodnih pokrajin države, ki imajo ugodnejše naravne pogoje, in za razvojno gospodarstvo primerne posestne razmere. Intenzivni obrat se je sploh uveljavil kot potreben v pokrajinah s staro kulturo gosto naseljenih. Tu skuša kmet z umetnimi sredstvi več doseči, nego od narave same z večjimi stroški, večjim rizikom in z večjim kosmatim, navadno pa tudi čistim

dobičkom. Možnost intenzivnega kmetovanja je pa odvisna od mnogo več izvedenosti, sploh zmožnosti v vsakem oziru.

2.) Komercijalizacija ali bolj trgovski ustroj kmetijskega podjetja. Pogosto sem se prepričal, da je kak trgovec ali obrtnik dosegel od svojega zemljišča večje dobičke, nego za kmetovanje rojen kmet. K temu so mu pomogle posebno razne zmožnosti, tako računanja ali knjigovodstva, razpoložljiv denar ali kredit, poznavanje časne dobičkanosti posameznih kultur, večja spretnost glede nabave potrebščin, prodaje pridelkov, vobče večja gibčnost v ukrepih. Povprečni kmet bi zamogel isto doseči potom gospodarskih organizacij, združništva, cenenege kredita, osrednjega knjigovodstva s kalkulacijo za javnost itd. V tem oziru sem opazoval na Nizozemskem čudežne uspehe. Prepričal sem se pa v domačih krajih prepogosto, kako so kmetje, prisiljeni k nujni prodaji, svoje pridelke pod stroškom pridelovanja oddajali. Pri takih razmerah naravno ne more kmet obstati, porabnik tudi nima nič od tega, temveč le lokavi prekupec. Ali naj se pa bolj varuje produktiven organizem ali njegov zajedavec? Brez prvega mora vendar tudi slednji poginiti.

Pomen združnih organizacij uvidevajo sedaj posebno nakupovalci v žitorodnem Banatu, kjer so navezani le na žida prekupca. To pospešuje veriženje, od katerega ima kmet-producent le razmeroma nizke cene in znabiti nekaj oderuških dobrot v predujmih itd.

3.) Skrb, da se preveč ali prepoceni ne izčrpa moč naše zemlje. Obrata naj se posebna pozornost pridelovanju rastlin, ali takih, od katerih izrabi industrija večinoma le iz ozračja pridobljene snovi (skrob, sladkor), n. pr. v okopavinah ali takih, ki celo povišajo rodovitnost zemlje, n. pr. metuljnice ali takih, ki se v danih razmerah posebno dobro izplačujejo, n. pr. kupčijske rastline, sadno drevje, vinske trte itd.

4.) Povzdiga živinoreje, z izboljšanjem travništva in pašništva, vobče pridelovanje krme. Po mojih izkušnjah se da najmanj dvakratni, pa tudi petkratni pridelek doseči in temu sorazmerno stanje živine pomnožiti.

V našem podnebju za manjša, živinoreji bolj kot poljedelstvu prikladna posestva, je to veljavna okoliščina.

5.) Semenogojstvo. Kakršna setev, takšna žetev. Mnogo milijonov narodnega premoženja je odvisno od te premalo nvaževane okolnosti. Skrbna odgoja semena, zlasti domačih plemen, poplača šele primerno vsa druga sredstva.

6.) Glede plemenske živine velja isto. Gre se na le za gospodarski učinek. Če vrže Nizozemcu ha travnika potom živinoreje čez 500 do 1000 goldinarjev proti 250 K in manj pri nas, je to večinoma zaslužek smotrne dolgodobne reje plemenske živine na učinek. Res se živina bolj na malem množi, gre to počasneje nego pri rastlinah, zahteva pa toliko več vztrajnosti in posebno doslednosti skozi deset- in desetletja.

7.) Zatiranje raznih škodljivcev, ki vsako leto uničujejo ogromne vrednosti kmetijskih proizvodov. V korist narodnemu gospodarstvu se morajo te škode preprečiti, v korist zasebnika pa razdeliti na širše sloje potom zavarovanja.

Glede teh točk je odločilna v prvi vrsti dobra volja kmetovalcev samih, celo tudi posameznih. Večji del zmožnosti in možnosti tiči v njih samih. Iste povišati, razširiti, deloma jih pa tudi šele ustvarjati, je pa zadeva agrarne politike, zakonodaje in uprave. To je pa kočljiva zadeva, bier zamore najboljša volja mnogo škodovati. Realna politika se mora posebno pri tako realnem predmetu, kakor je praktično kmetijstvo, prilagoditi dejanskim razmeram, potrebam, koristim in močem. Gole teorije znajo proizvoditi porostasnosti, kakršne so se pojavljale med vojno. Odločujoč vpliv naj se prepusti resnim poznavalcem razmer, veščakom. Kmetijske družbe ali kmetijske zbornice ali kakor se bodo take korporacije že imenovala, bi morale tozadevno zavzemati nekako samoodločujoče stališče.

Kmetjske stranke

Razmah kmetjskih stanovskih organizacij je nepovsod čvrst in krepak. V vseh sosednjih pridelalskih državah, v katerih je bila ljudstvu že dana beseda, je kmet možato izpregovoril in zma-

gonosno so izšle iz volilne borbe čiste kmetijske stranke. Na Bolgarskem, v Rumuniji, na Mažarskem in drugod so si priborile častna mesta v državnih zastopih. Tudi v naši državi je to gibanje mnogo jače in silnejše, nego si to sami predstavljamo. V vojvodini (Bačka, Banat), v Bosni, na Hrvaškem in tudi v Srbiji se vrši brez hrupa smotrna kmetijska stanovska organizacija. V vseh pokrajinah naše obširne države zahteva besedo kmetijsko ljudstvo in obsoja delo in postopanje poslancev, ki so se imenovali sami.

Seveda to tem gospodom ni všeč. Kmet se ne sme sam organizirati, on ne sme s svojo glavo misliti, ker drugače je konec slave samodržni gospodi. Kar je delavcem in drugim stanovom priznano in dovoljeno, tega kmet ne bi smel storiti. Kmetijsko ljudstvo, ki je danes takorekoč edini produktivni činitelj v državi, naj prekrižanih rok gleda, kako se vsi drugi stanovi tesno združujejo, se krepijo, vprižarjajo, kadar se jim zljubi, štrajke, ki jim vselej prinese bogate sadove. Na čigav račun neki? Mar ne v prvi vrsti na račun neorganiziranega, zaspanega kmeta? Delavci smejo biti zbrani v delavski stranki zato ker so delavci. Kmetje pa ne, ker so kmetje! Zato se dogaja, da organizirana peščica industrijskih delavcev komandira malodane vse stanove v državi. Ne poslušajmo torej političnih klik, ki so se imenovali same in bi rade le ukazovale in prav nič drugega. Naj kriče na odprta usta, da je kmetijska politična organizacija nezmysel! Časi so minuli, ko je govorilo samo mesto, vas pa je prikimala. Danes hoče imeti po vsej pravici tudi kmetijska vas besedo, kadar gre za državne in stanovske koristi. Tudi vas hoče in mora poseči v dnevna politična vprašanja, ako hočemo imeti dobro in zdravo kmetijsko državo.

Nikdar več ne pustimo vajeti državnega vozička v rokah nepoznanih kočijazev. Bridke izkušnje nas uče, da se prevečkrat preobračamo in hudomušneži se nam porogljivo smejejo v pest. Program „Samostojne kmetijske stranke“ jasno priča, da se noče stopiti za vrat nobenemu stanu. Vsakemu, kar mu gre po človeških pravicah. Naša stanovska organizacija pa je prepotreben silobran za naše svete stanovske koristi. Pogazili bi nas hladnokrvno, ako bi se ne bili zganili pravočasno. To, kar danes počenjajo socialisti in drugi s svojim terorjem, presega že vse meje dostojnosti in pravičnosti.

Preteklost in sedanost nam pričata, da kmetijske politične stranke samo tedaj dobro uspevajo, se razvijajo in procvitajo, če imajo vajatj v rokah kmetije sami. Kjerkoli so prepustili kmetje vodstvo drugim, tam so šle take stranke vsepovsod rakovo pot in so kmalu razpadle. Vsak sodelavec, ki pristane na naš program, je dobrodošel, ako ima resen, čist in pošten namen, delovati z idealizmom in z odkritosrčno vnetostjo za prospéh kmetijskega stanu, ki tvori mogočno, neupogljivo silo naše države. Kdor je dober državljani, mora slej ali prej to uvideti in sledil bo premišljenim sklepom najvišjega sveta naših preizkušanih, vrljih oratarjev. Stremljenje kmetijske organizacije pa hoče in mora iti za tem, da se usposobljenost in naobrazba kmetovalcev stopnjema dvigata tako, da se bo kmetijski stan v naobrazbi povzpél tako visoko, da bo lahko le iz svojih vrst postavljaj vsestransko naobrazene državnike, ki se bodo postavili po robu zasmehovalcem kmetijskega stanu, t. j. tistim, ki se domišljajo, da so oni narod in ne kmetijsko ljudstvo. Z zdravo kmetijsko duševno čistostjo jih potisnejo tja, kamor spadajo.

Slovenski kmet! Tvoja sotrpinca, brata Srb in Hrvat, nudita bratsko roko k skupnemu delu. Podajmo njima krepko svežo desnico, strnimo se v mogočno falango, delujmo v edinstvu, slogi, z združenimi močmi — in večina v ustavotvorni skupščini bo naša!

Grobokopi države

Nastopil je kritičen dan 15. februarja in prinesel nam je, kakor je bilo že naprej pričakovati, zopet vlažno krizo v Beogradu. Vlada brez parlamenta, brez kvoruma je morala odstopiti. Gotovo si misli vsak pošten državljani: sedaj bo končno vendar le bolje, sedaj se pomirijo na vse strani strankarske strasti in državni gospodarski in politični interesi pridejo na površje.

Parlament se skliče na delo in brez dvoma bo narekovalo slehernemu zastopniku srce, da je prva in nad vse sveta „državna korist“, potem šele pride strankarstvo. Delovati mora parlament in nastopiti mora zopet parlamentarna vlada. Krepka, silna koncentracijska vlada naj nas podpre v Parizu v težkem zunanje političnem položaju, da naj nam pravega zdravilnega leka v svrhu notranje konsolidacije vlije hladnega olja za skeleče naše gospodarske rane. Ali glej, narode, varaš se! Spravljivosti tvoji zastopniki ne poznajo, državna in tvoja korist jim je deveta briga. Stranka, stranka, in zopet stranka, to je njih geslo!

Dosedaj smo poznali eno državotvorno skupino v parlamentu. Saj s tem nazivom se je kaj rada dičila in šopirila. Ali glej ga spaka, strgali so si predpustno krinko z obraza in danes so oni hujska, nevarnejša opozicija, kakor je bila dosedanja. Dokler so se nasilno držali na vladi, so bili veliki patriotje celo mednarodni rdečkarji. Danes pa pretijo z represalijami najhujše mere in če pri tem razbijajo tudi državo. Najhujši monarhisti obračajo dvoru demokrati hrbet in vpijejo, kakor najeti: živelca sovjetska republika! Kakšna doslednost, kakšna razlika med krinko in pravim licem!

Padla je neparlamentarna vlada, živelca diktatura! Tako kliče stara opozicija. Tudi ta je razkrinkana. Vse za vero, dom in kralja! Na delo za ljudstvo! Treba je porušiti in zapaliti, kar so predniki zgradili. Porušiti radikalno, da se bodo pretresli sami temelji, ne glede na to, kaj je dobro in kaj je slabo. Kakor rimski norec Neron se hočemo naslajati, ko bode padel steber za stebrom in ko bodo plamenski jeziki švigali iz demokratske zgradbe. Na ruševinah, na pogorišču stare diktature postavimo po našem novem zasnutku še mnogo krutejšo in brezobzirnejšo. Prirojili si bomo od demokratov izdelani volilni red, preuredili organizacijo za agrarno reformo, zasedli vsa korita in ko bo vse dobro pripravljeno, pa hajd na volitve.

Tužna nam majka! Prevaranci gredo in prevaranci so zopet tu. Narod, in ti jih ne moreš pregnati. Ne dajo ti prilike. Kopajo hladnokrvno državi in tvojemu gospodarstvu grob. Vsi narodi so že govorili. Celu boljševiska Mažarska je že prevedla volitve. Jugoslovanski kmet nima besede. Pravijo, da smo Balkanci in potrebujemo kalne vode. Ob enajsti uri je čas, da se zdramimo. Bodimo previdni, drugače bo grob izkopan in res zagrmimo v jamo. Kmetijske stranke, zganite se! Protestirajte solidarno, odločno proti takemu razkrajajočemu delu! Države si ne pustimo razbijati in gospodarstva si ne damo uničiti.

Strankine vesti.

(V Brežicah) se je ustanovil okrajni odbor naše stranke.

Naši shodi in sestanki.

V nedeljo dne 7. marca ob pol osmih zjutraj bo v Velikih Laščah

na prostoru g. Fr. Grebenca okrajni tabor

„Samostojne kmetijske stranke“, na katerega s tem vljudno vse somišljenike vabimo.

(Iz Leseca.) V sredo dne 25. februarja je bil za našo vas praznik. Vršil se je semenj, zraven pa je sklical naš okrajni odbor SKS. shod, ki se je vršil pod milim nebom ob najkrajšem vremenu. Veličastno število občinstva je navdušeno pritrjevalo kmetiskim govornikom. Shod so še posebno povzdignile naše dekleta in žene iz našega bisera Slovenije, iz Bleda in Gorij, ki so prihitele v narodnih nošah na naš shod. Naše

ljudstvo se je začelo popolnoma zavedati, da je njegova rešitev edino le v naši SKS. Kmetje, zgradimo si svojo hišo v obliki stanovske organizacije. Se sam leški župnik, ki se je na našem shodu obnašal kot človek, ki čuti z nami, je tudi glasoval za naše resolucije, ki so bile enoglasno sprejete. Take ljudi mi vsi spoštujemo in jih imamo radi v naši sredi. Kmetje, le po tej poti naprej vsi v boj za našo Staro Pravdo! Kmet iz Leseca.

(V Lancovem pri Radovljici) se je vršil dne 22. februarja lepo uspeli shod naše stranke. Govorila sta tovariša Valant in Ažman. Ustanovil se je krajevni odbor ter je pristopilo lepo število članov. Tudi „Kmetijski list“ je dobil več novih naročnikov.

(Shodi SKS. v žužemberškem okraju.) Prvi shod je bil v Žužemberku proti koncu lanskega leta ob povoljni udeležbi, kljub temu, da je bil razglašen šele dobrih 24 ur preje. Nato sta se vršila dne 18. prosinca ob ogromni udeležbi v Šmihelu in v Zagradcu shoda, na katerih sta se ustanovila krajevna odbora s številnimi člani. Zlasti so se pokazali zavedni Šmihelci, med tem, ko se je vršil shod v Zagradcu mirno in brez boja, k čemur so mnogo pripomogle zagraške „orglje“. Prvi shod v Ajdovcu se ni mogel vršiti vsled divjastva in brezprimerne fanatizma župnika Žusta. Izpod zvonika je letelo na zborovalce kamenje in tekla je celo kri. Drugi shod se je pa zato tem lepše izvršil ob obilni udeležbi žen, mož in fantov in končal z ustanovitvijo krajevnega odbora SKS. za Ajdovec in bližnjo okolico. Na tem drugem shodu sta bila župnik in njegova garda že precej krotkejša in samozavest kmetov večja. Borba za šolo se je odločila za samostojne kmete. Župnik je neprestano motil, se pri tem nekajkrat osmešil in se pokazal javno za pristaša izgnanega Šustersiča, Lampeta, Štefeta in Vehovca. Tudi shod na Dvoru se je odlikoval po obilni udeležbi. Ustanovil se je istotako krajevni odbor. Ne smemo pozabiti tudi shoda na Smuki ob kočevsko-slovenski meji, kjer se je tudi osnoval krajevni odbor. V kratkem se vrše shodi tudi v Hinjah, v Ambrusu in v Žužemberku. Bój je v žužemberškem sodnem okraju posebno težak, ker je bil ta okraj pred vojsko najbolj šustersičijansko zagrizen.

(V Kostrivnici pri Rogaški Slatini) se je vršil pretečeno nedeljo dne 29. februarja veličasten shod naše stranke. Govoril je strankin predsednik, tovariš Jak. Kušar. — Isti dan je bil prav lepo uspeli shod v Smarju in v Mestinju pri Smehu. Na prvem je govoril tovariš Drovečnik, na drugem pa oba.

(St. Vid pri Ptujju.) Dne 22. februarja se je vršil tukaj javen shod SKS., kateri je bil zelo dobro obiskan, kar je najlepši dokaz, da se je tudi Sv. Vid zdramil in da koraka z duhom časa naprej po poti samopomoči in izobrazbe do blagostanja. Na shodu je govoril tovariš Kirbiš, ki je v obširnem in temeljitem govoru, ob vsestranskem odobravanju razložil program SKS. ter še posebej poudarjal stališče, ki ga zavzema SKS. napram veri. Prepričevalne besede govornikov so imele ta lep uspeh, da se je nanovo ustanovil krajevni odbor in da je število pristašev SKS. prav lepo naraslo. Tudi za „Ekonomo“ se je podpisalo lepo število delnic. Za začetek prav povoljni uspehi, le tako naprej!

(V Ljutomeru) se je vršilo dne 18. februarja zborovanje vseh krajevnih odborov. Zborovanja so se udeležili vsi odlični kmetovalci v okraju. Predsedoval je naš vrli sotrudnik Fr. Stajko. Glavno stranko je zastopal tovariš Žnuderl. Po dvehurnih temeljnih razpravah se je izvolil okrajni odbor, kateremu načeljuje kmet Andrejaž Roškar iz Cvena.

Novi krajevni odbori SKS.

Izza zadnjega splošnega izkaza so prirasli, oziroma se nam naknadno naznanili sledeči krajevni odbori:

Brežice: a) Sodni okraj Brežice: Dobova; b) sodni okraj Kozje: Podsreda, Veternik, Dobje, St. Vid pri Planini; c) sodni okraj Sevnica: Planina, Zabukovje.

Celje: a) Sodni okraj Celje: Griže, St. Pavel Trnovlje, Žalec, Gotovlje, Sv. Martin v Rožni dolini, Višnjava; b) sodni okraj Laško: St. Lenart, Loka pri Zidanem mostu, Hrastnik, Dol,

St. Rupert; c) sodni okraj Smarje: St. Janž, Roginska Gorca.

Crnomelj: Adlešiči.

Kamnik: Dol pri Ljubljani.

Konjice: Loče.

Kranj: Primskovo, Oselica, Selska dolina, Sora, Sovodnje, Velika Lašna.

Krško: Studenec.

Ljubljana: Barje.

Ljutomer: a) Sodni okraj Ljutomer: Ljutomer, Mala Nedelja, Bučecovci; b) sodni okraj Gornja Radgona: Kapela.

Logatec: St. Vid nad Cerknico;

Maribor: a) Sodni okraj Maribor: Rogoza, Spodnji Duplek, Gorica, Sv. Barbara, Vukov dol, Zgornja in Spodnja Sv. Kungota, Sv. Duh na Ostrem vrhu.

Novo mesto: a) Sodni okraj Novo mesto: Črmošnjice, Poljane; b) sodni okraj Žužemberk: Smuka, Smihelj, Ajdovec;

Radovljica: Grad (Bled), Lancovo;

Slovenjgradec: Slovenjgradec, Sv. Martin, Mislinja, Sv. Florijan v Dolici, Stari trg, Otiški vrh, St. Janž pri Dravogradu; sodni okraj Šoštanj: St. Janž.

Dopisi.

(Brezovica pri Dobu.) V „Slovenču“ z dne 7. februarja, se je od „zvezarjev“ nekdo, ki je dobro poznan, spravil nad naše „Samostojne“. Sploh je dotični članek preneumen, da bi se pečali z njim, le par stvari širši javnosti v pojasnilo. Dopisnik našteva imenoma tri, ki hočejo prevrniti sedanjo „vlado in vzorno gospodarstvo“ občine. Dopisnik je tako otročje naiven, da ne razločuje resnice, ali pa tako predrzno nesramen, da mu ni nobena laž preostudna. Mi imamo zadnje za pravo. Zakaj, vsak, ki mu ni zaostalo že zadnje kolesce v glavi, mora vedeti, da trije „smrkavci“ v občini ne pomenijo nič. Toda glejte čudo! V naši občini se pred tremi smrkavci, dosedaj vsemogočnim občinskim samodržcem tresejo hlače. Dotični dopisnik hoče biti prebrisan in previdno zamolči, da je za tistimi „tremi“ vstala skoraj cela občina kot en mož. Ne mislite, da so vsi ljudje bebci. Zadosten dokaz za vaše vzorno gospodarstvo je, da vas cela občina več ne mara, razen par vaših podrepnikov, ki jim včasih milostno dovolite do korita. In sedaj, ko vidite, da se vam majejo stolčki, si pomagajte s psovanjem, ki pa ne ponižuje nas, ampak vas same. Saj s tem se pokazate v pravi luči. To je onemogla jeza psa, ki je dobil verigo in nagobčnik. Tudi z vero si mislite pomagati. Tolčete se po prsah kot farizej v evangelijski priliki: „Poglejte nas, mi nismo taki, kakor so „samostojni.“ Mi molimo, se postimo, pomagamo revežem, spolnujemo vse božje in cerkvene zapovedi do pičice. „Samostojni“ pa hočejo brezversko šolo, ločitev zakona itd., sploh popolni brezverci. Kaj pa hočete še več!? — Vi hinavci! Ko bi vas le ne poznali vsi! Zdaj se delate, ko vam teče voda v grlo, a kakšni ste bili poprej! — Hočete dokazov? — Izzvali ste, posledice si pripišite! Mogoče mislite, da ste vknjiženi za občinske gospodarje! Korenito ste se zmotili! Hvala Bogu, v svobodni državi smo, zato si bomo volili občinski odbor kakor nas bo volja, ne pa kakor nam boste vi predpisovali. Doigrali ste! Ako boste pa še izzivali, pridemo tudi mi z imeni in dokazi na dan. To pa pribijemo, da se boste kesali. — Nekdo, ki razmere dobro pozna.

(Iz bohinjkega kota.) „Lažiljub“ poroča v svoji 5. številki, da je bil tukajšnji župan I. Korošec odstavljen in občinski odbor razpuščen, ker župan in odbor nista delala v korist ljudstva. To poročilo je resnično, ni pa res, da bi bil jaz zakrivil, da je župan odletel, in da hrepenim po županstvu, katero sem svoječasnno opravljal redno in vestno šest let v popolno zadovoljstvo ljudstva in oblasti tako, da mi je tedanji glavar Kaltenegger vpričo občinskega odbora, ko sem župansko imovino izročal novemu županu I. Korošču, izrekel priznanje, novega župana pa bodril, naj dela tako kot je delal Arh. Odstavljeni I. Korošec pa ne le da ni delal v korist občine in ljudstva, temveč on že prvotno ni bil izvoljen po volji ljudstva, ampak po svoji volji, ker je pri takratni ožji volitvi samega sebe volil; sicer bi ne bil izvoljen. Takoj po izvolitvi je v

neki občinski zadevi šušmaril tako neumno, da mu je odbornik in takratni župnik Zarnik rekel „buča“, ki ne loči glavarstva od sodnije. In sedaj nečedni, vlačite me na „Lažiljubovo“ gnojišče in se vlečete za šustersčijanskega pristaša. Seveda k temu vas sili čut hvalečnosti, vam je pač pri vseh poslih stal zvesto ob strani. Ne vem, čemu me napadate, in tudi se ne zavedam, da bi bil storil komu kako škodo in krivico; če sem pa vendar komu kaj takega prizadel, mu pa rade volje lahko povrnem. Slednjič bom pač tudi jaz kriv, če nimamo zvonov, kakor gotovo tudi, če bo vojno posojilo izgubljeno, če se vam zamarnjena cerkev na glavo podere ali če je konsum zaradi veriženja kaznovan. Pa glej ga šmenta, celjo pesmi verižite, bilo bi pač pametnejše, če bi bili tisti čas molili za naše dobro ljudstvo. No, pa saj sem tudi jaz prijatelj lepe pesmi in ubranega petja in, če tudi nisem prav nič trgal hlače po šolskih klopeh, imam vendar le prav dober posluh. „Lažiljubov“ dopisnik naj le kar še katero zakroži in zakruli, n. pr. o naši „Zadruži“ in tudi o hranilnici. Lepa je zgodovina teh naših klerikalnih trdnjav! Sicer bo treba, da vam mi „samostojneži“ zagodemo eno in vaša trdnjava se bo razvalila kakor Jeriho.

Amruž.

(Z Blok.) Kakšnih sredstev se poslužujejo proti nam samostojnim kmetom naši politični nasprotniki, kaže najbolj sledeči slučaj: V cerkvi na Blokah je nepoznana roka napisala pohujšljive besede, s katerimi se blatijo sveti zakramenti na način, ki ga tukaj ne moremo opisati. Niti kaplan Viktor Švigelj, niti cerkovnik, katerima se je ta zadeva sporočila, nista smatrala vrednim, da bi dala ta napis odstraniti. Šele potem, ko je župan, ki je pristaš „Samostojne kmetijske stranke“, posredoval pri orožnikih, se je cerkovnik udal v to, da je na zahtevo orožnikov izbrisal napis. Ne bi se brigali končno mi za te stvari, če bi se v tem ne kazala vsa zloba naših nasprotnikov. Pisec bogokletnih besed je namreč pod svoje besede podpisal župana Janeza Modica iz Fare št. 1, kateri je naš pristaš, očitno je, da je bilo to provzročeno od njegovih političnih nasprotnikov v to svrhu, da se s tem agitira proti „Samostojni kmetijski stranki“. Pri tem, ko se dogajajo take stvari, pa pri naša „Domoljub“ z dne 12. februarja na strani 66. z Blok kar dva dopisa, v katerih na nezaslišan način blati naše pristaše. Pisca teh dopisov, ki je gotovo odličen pristaš „Slovenske ljudske stranke“ in hoče izčistiti pri nas zrak, opozarjamo na to, da si je njegov politični somišljenik g. kaplan dne 15. junija 1916. dal od aprovizacijske komisije izročiti 25 kg pšeničnega zdroba, kateri je bil namenjen samo ubogim otrokom, in sicer 2 kg za otroka. Dalje ga opozarjamo na to, da je isti njegov politični pristaš dne 29. maja 1919., ko so posamezne družine dobile po 5 kg bele moke, dobil sam samo za svojo osebo 30 kg bele moke, dasi je bilo njemu za njegovo prehrano na razpolago žito, katerega je dobil kot biro in od katerega bi lahko živel, kajti biro smo mu kmetje izročili neprikrajšano. Kako si taki ljudje še upajo nastopiti v politiki. Pripominjamo, da si bodo naši v navedenih dopisih „Domoljuba“ blatili pristaši znalji najti zadoščenja pred sodiščem. Poišče naj si isto tudi g. kaplan Švigelj za zgoraj navedene očitke.

(Z Roba.) V 6. številki „Domoljuba“ z dne 12. februarja se neki dopisnik prav nesramno zaganja v naš odbor in njene voditelje. Posebno težko mu dene, da je naš „Ekonom“ preskrbel ljudstvu moko in koruzo. Opozarjamo na to, da je bil „Ekonom“ pozneje ustanovljen kot pa klerikalna „Gospodarska zveza“, kateri se pa menda ne izplača, da bi ljudstvu preskrbela živčva, ker se briga rajše za izvoznice in ker rajše bogati na debelo. Vsakdo se še spominja, koliko krompirja je izvozila „Gospodarska zveza“ lanskoro jesen, dočim ga pri nas ne bo niti za seme. Ker ljudje to dobro vedo, zato prihajajo k naši stranki brez razlike na prejšnje politično mišljenje, videči, da se tu res dela za kmeta, ne pa samo za dobiček. Na osebne napade niti ne odgovarjamo. Pripomniti pa moramo, z ozirom na zahrbtno namigavanje, da je bil Ivan Bregar z Roba od županstva odstavljen, to-le: Ivan Bregar je bil res kot župan odstavljen, toda ljudstvo ga zaradi tega ne obsoja, ker ve vsak, da je bil odstavljen zato, ker je pod rajnko Avstrijo kot odločen Jugoslovčan pri vsaki priliki javno

kazal svoje jugoslovansko prepričanje. Gotovo se tudi vsakdo še dobro spominja, koliko se je on trudil za prehrano občine in odvrnitev krivičnih rekvizicij. Bivši poslanec Škulj in kolvodja robarskih „Zvezarjev“ Zabukovec sta skrivoma in zahrbtno rovarila proti njemu, da bi s tem izgubila nevarnega političnega nasprotnika, in v nadi, da bi si stekla zaslug za pridobitev kakega križca, sta klečeplazila toliko časa okoli glavarja Merka, da se jima je res posrečilo dobiti vajeti v roke. Posebno krščansko oliko kaže dopisnik „Lažiljuba“ s tem, da psuje naše poštene može in žene s priimki, kakor „hudičevka iz Krvave peči“, „škrat iz Rut“ itd. Ljudstvo jih je že obsodilo, kar se je pokazalo pri zadnjih shodih v Robu in v Velikih Laščah, ko so morali klerikalni generali pobrati šila in kopita pred ogorčenim ljudstvom, ki njihovih čenč niti poslušati ni maralo. Zato izlivajo osramoteni kričaji svoj žolč in gnjev v „Lažiljuba“, kar jim seveda ne bo pomagalo. S tem smešijo gospodje le sami sebe. Ljudstvo hoče kruha, gospoda ga je pa pitala doslej le z lažmi in natolčevanjem, zato bo pa tudi pri prihodnjih volitvah ona prišla „na boben“, o katerem „Lažiljubov“ dopisnik toliko besediči! V boj za Staro Pravdo!

(Sv. Križ pri Kostanjevici.) Za vzgled, kako si znajo pomagati, naj služijo nastopne vrstice: Dne 25. januarja je priredila naša stranka v Sv. Križu pri Kostanjevici javen shod, na katerem je hotel naš odločni somišljenik Urek obširneje razpravljati o programu naše stranke. Shod se pa ni mogel vršiti, ker je po duhovnih razdijvanju ljudstvo z vpitjem in razgrajanjem to preprečilo. Zalostna, a gola resnica. Javno moramo to delovanje naše duhovščine, katera se ni za las poboljšala, grajati. Obžalovanja vredno je tudi to, da se naše ljudstvo še ni spamevalo. Dasiravno ne živimo v bogzna kako briljantnih časih in je sosed sosedu nujno potreben in dasiravno je ravno danes najugodnejši čas, da obračunamo s tistimi, kateri imajo tudi mnogo zaslug za prestalo vojno, vendar to nikogar ne moti. Za nekaj podkupljenih agentov je sosed pripravljen soseda spraviti ob zdravje in življenje. Res prava krščanska morala. Ker je osobito krški okraj zelo razupit, opozarjamo gospoda okrajnega glavarja, naj se pusti o razmerah temeljito poučiti. Vse nepridiprave in prijatelje nezdravih razmer je treba razorožiti, ne glede na to, so li te ali one branže. Ta sistem bo imel danes uspeh. Treba ga je le takoj in brezpogojno izvesti. Ako pojde hujskanje napram vsem tako naprej in ako nekaterim samodržcem Šustersčevega kalibra res ne bo mogoče do živega, bo nastala v državi prava anarhija. Zagovor redvzdržujočih faktorjev bo težak. Razborite so postale zadnji čas osobito verskoblazne ženske. Sad današnje cerkvene vzgoje. Če si bodo moški pustili dopasti, da jih bodo ženske obmetavale s kamenjem in z jajci, potem hvala lepa za takó enakopravnost. Lepa bodočnost nas čaka, če se v kratkem kaj ne izpremeni. Duhovščini pa v prvi vrsti priporočamo, ja ljudstvo pouči, kako daleč sega svoboda. Ves teror proti naši stranki vam ne bo nič pomagal. Izkoriščali ste nas dovolj dolgo. Obračunati hočemo z vami, pa če pride še do hujsega. — V „Domoljuba“ se je oglasil zopet tukajšnji kaplan zaradi zgoraj omenjenega shoda. Noče biti seveda kaplan, pač pa kmet. Če človek bere njegov dopis, se mu kar gabi, ker ne ve, kako bi napadal poštene ljudi. Ureka napada, ker hodi k sv. maši; Kodriča in Štritarja pa, ker ne hodita. Sicer nas pa malo zanima, kar on trobi, kajti pregovor pravi, da Bog ne sliši, če osel riga. Možakar se zaganja ob tej priliki v tovariša Ureka, češ da mu je bilo jako vroče, ker je videl pred seboj „Zvezarje“! Gotovo se pa Urek ni ustrašil vaših razbojnikov, ki ste jih pripeljali na shod kljub temu, da se jim je na obrazih bralo, da so pripravljeni na vsak napad, če treba tudi z noži. Ze pred rano sv. mašo je stala gruča takih katoliških razbojnikov pred cerkvijo, ki so se pogovarjali, da bodo „fest“ pili, če bodo dobro razbijali. Torej gospod verižnik, taka je vaša izobrazba! Zavedni posestniki pa, ki jih tudi ni manjkalo na shodu, so podivjanost vaših ljudi strogo obsojali. Tovarišu Ureku je bilo v polni dvorani zelo vroče, pravite. Mi pa pravimo, da je vas prav pošteno zeblo, ko vam je isti Urek za vsako besedo dokazal, da lažete in vas opetovano nazival

lažnivec. Če torej niste lažnivec, zakaj ste tako očitanje lepo spravili, da vam danes lahko vsak otrok reče, da ste lažnivec. Pravite tudi, da Kodrič in Stritar kljub temu, ker imata nad 100 oravlov posestva, nista kmeta. Kdo pa naj je po vašem mnenju kmet? Samo kaplani, občinski tajniki in morda tudi organisti? Tudi tri Kodričeve hiše, katere si je na pošten način pridobil in s tem preprečil, da niste vi njih lastnik, ker ste jih hoteli kupiti za kmetske žulje, da bi v njih po svoje izobraževali in vzgajali boljše življenje ter dajali priliko mladim ljudem za nemoralično življenje, vas še vedno bodejo v oči. Trdite, da smo liberalci in da je stranka samostojnih liberalna. Pripomnimo samo, da smo bili pred vojsko res pristaši narodno-napredne stranke, ker SKS takrat še ni bilo. Bili pa smo vedno narodnjaki in nikoli izdajalci naroda, kakršni ste bili in ste še danes vi. Tudi nismo mogli pripadati vaši ali VLS., ker je dokazano, da je to najbolj sleparska stranka. Kar se tiče prodaje časopisov, mislimo, da sme Kodrič ravno tako prodajati „Slovenski Narod“ in „Domovino“, kakor vi v vašem konsumu „Slovenca“ in „Domoljuba“. Za vzgled, kakšen prijatelj kmetov je ta kaplan, hočemo navesti samo nastopno: Lansko leto je ustanovil ta kmet konsumno društvo. Imel je na vse strani svoje agitatorje, da celo občinski tajnik, ki je prišel ves pohabljen in šepav od vojakov, je hitro ozdravel in brzo agitiral. Obetal so ljudem vse, kako bodo nizke cene in da bodo nazadnje še denar nazaj dobili. Nevedno ljudstvo se je dalo pregovoriti in pristopilo h konsumu. Toda ta kaplan je le iz lastne dobičkaželjnosti ustanovil tako trgovino, mislil si je: tukaj na meji se bo dalo iz konsuma blago dobro tihotapiti in verižiti. Kmalu je poizkusil to srečo, naložil voz sladkorja, seveda po 12 K in hajdi po „šimelna“ v Bučko in s sladkorjem v Zagreb, kjer bi se ta sladkor dal prodati po 50 K. Toda sreča mu ni bila mila, ker so ga na meji prijeli, mu zaplenili sladkor in zadevo izročili brežiškemu glavarstvu. Kako pa je bilo z moko in s koruzo? Viditi torej, kmetovalci, kakšen dobitnik vam je to! Če treba, še od ust iztrga, samo da njemu nese, čeprav naj kmet pogine. Knezoškočijski ordinariati vprašamo, če mu je on dal dovoljenje za tihotapstvo in veriženje, vlado pa, kako se kaznujejo danes verižniki in tihotapci po dr. Zerjavovi odredbi? Za danes naj zadostuje. Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na solnce!

(Iz novomeške okolice.) Živimo v dobi, ko se polaga nov temelj državi, narodu in vsem stanovom, kjer bo vsak posameznik izbiral in odločil svojo prihodnost, ali na kratko rečeno: Stojimo tik pred volitvami. Kako malo jih mnogi cenijo in upoštevajo! In mi kmetje? Sleherni bi se moral zavedati važnosti in pomena tega časa, in stati trdno v stranjenih vrstah svojih tovarišev v doseg skupnega cilja. Zal, da mnogi mislijo, da so menda v kraljestvu kralja Matjaža, kjer ni strank, skrbi in politike, temu je dovolj, če v spanju živimo. Čemu stranke, čemu poslanci itd. pravijo mnogi taki „Matjaževci“. Nam je treba samo dobrih, starih časov in boljših razmer. „Samostojna kmetijska stranka“ pa jim je predvsem odveč, češ, kaj pa bo kmet s stoji stranko, saj še druge ne veljajo in ne naredi ničesar? Godrnjati, zabavljati in spodtikati se ob vse, to jim je nad vse. Ne spoznajo in ne uvidijo pa, da s tem ne bo nič doseženo, da se zlo ne da samo z jezikanjem spraviti s sveta. V delu, v vztrajnem, smotrenem delu na polju, v delavnici, tvornici, uradu ali v politiki, je pomoč in rešitev. Edino ta pot vodi do izboljšanja, uspehov in blagostanja. Proč torej z mrmranjem, nezaupanjem in brezbriznostjo! Ali naj slovenski kmet čaka na druge, da bodo zanj skrbeli in delali? Ne! Znano je vsakomur, da vsak zase sam najbolj dela, se trudi in skrbi. Če se sam zase brigal ne bo, drugi se bodo še manj. Kakor posameznik zase, tako more tudi ta ali oni stan kaj doseči. Dosti naših nujnih zahtev, pravic in potreb nam bo treba izpolniti ter skrbeti in delati za izboljšanje sedanjih razmer. To nalogo pa bo mogla izvršiti nam le SKS. Tega se mora vsak vedno in povsod zavedati. Vodilna zvezda nam bodi geslo: Kmet, pomagaj si sam in stališče v državi uravnavaš si sam!

Kmetje, čvrsto na noge,
v lastne stopimo vrste!

Oči odprimo, in roke
podajmo si sedaj proste!
Da boljša doba spet dospe,
zato združimo sile vse,
za blagor svoj in — vseh!

— Agr-aš.

(Iz Zibike pri Smarju.) O črnih kozah in drugih strahovih nam pišejo: Predzadnje nedeljo je hotela imeti pri nas naša „Samostojna kmetijska stranka“ javen shod, ki pa ga je prepovedalo okrajno glavarstvo, ker je baje nevarnost zaradi črnih koz. Glavarstvu smo hvaležni, da tako očetovsko skrbi za naše zdravje in življenje, pozabilo pa je, da črne koze niso nevarne samo nam samostojnim kmetom, temuč tudi različni gospodi. Zupnik in neki-tuj duhovnik (baje tisti Krajnc, ki je igral veliko vlogo pri „rabukah“ v Smarju), sta sklicala shod krščansko-socialnega izobraževalnega in političnega društva v staro šolo. Predsednik našega krajevnega odbora Juri Pevec pa je pravočasno z odločnim nastopom zabranil večjo nevarnost, da se ne razpasejo črne koze. Zaklical je duhovnikoma, da so shodi sploh prepovedani. Ker je med ljudstvom nevarno vrelo, je moral obljubiti kaplanu jamstvo za varnost in ga srečno spremiti iz šole. Obenem je Pevec miril ljudi, ki so brez govora slušali njegove pametne nasvete. Ker je kaplan Krajnc zunaj na prostem hotel z nagovorom hvaliti „Kmečko zvezo“, je dobil odgovor, da je moral umolknuti. Imel pa je naš Pevec kratek in jedrnat nagovor, ki je vse potegnjal za seboj. Posebno duhovito je dokazal, zakaj nas nasprotniki psujejo z neverniki, ker nočemo verovati, da je „Kmečka zveza“ za kmeta res kaj dobrega storila; ker nočemo verjeti, da je ta gospoda delala za našo korist, ko nam je s prižnice prigovarjala, naj znosimo ves denar za vojno posojilo, ko nam je prodala zvonove za vojno posojilo.

(Kozje.) Ker so se nasprotne nam stranke čutile preslabe, da bi dosegle večino pri bodočih občinskih volitvah, so sklenile kompromis — poslušajte: JDS. in klerikalci KZ. so se združili. Čestitamo! Naš krajevni odbor se je po neumornem trudu svojega načelnika povzdignil na najvišji vrhunec, tako da bomo na dan volitve stali trdno kot skala na volišču. Gospod dekan je v cerkvi raz leco nekako grozil, pa to ne pomaga nič. Mi ostanemo zedinjeni in se ne damo nikakor pregovoriti. Pri zadnjem shodu KZ. je nastopil kot govornik tudi vseučiliški profesor, duhovnik dr. Ujičič, kateremu pa za bodoče samo svetujemo, naj opusti take govore, ker on je le „hofkaplan“, in naj se vrne k Habsburžanom. Tukaj mu razmere niso znane. — Kmet M. K. je imel neko kazen od leta 1917. na hrbtu. Krajevni odbor kozjanski je poprosil načelnništvo SKS. v Ljubljani, da je pri deželni vladi posredovalo, da je bil dotičnik oproščen, kajti mi ne priznamo sodbe, ki je bila izgovorjena v imenu bivšega cesarja Karla. Iz tega je razvidno, da se krajevni odbor tudi v takih zadevah potrudil za svoje člane, in hvaležne se moramo izkazati načelništvu SKS. za to. — Kozjanski kmet.

Pokrajinske vesti.

(Našim naročnikom.) S prihodnjo številko ustavimo „Kmetijski list“ vsem, ki še niso poslali naročnine. Naročnina letnih 15 K je itak tako malenkostna, da krije jedva polovico dejanskih stroškov. Hrvatski kmetijski listi, tudi le tedniki, veljajo od 36 do 48 K, a izhajajo le na štirih ali največ na šestih straneh. Premožnejši naši somišljeniki naj bi se spominjali našega tiskovnega sklada.

(Pozor, naročniki in dopisniki!) V sled draginje in pomanjkanja papirja je sklenilo načelnništvo naše stranke, da se „Kmetijski list“ zopet skrči na šest strani, dokler se razmere ne zboljšajo. Dopisnike torej prosimo, naj poročajo na kratko najvažnejše stvari, oziroma naj se ne hudujejo, ako jim bo uredništvo krajšalo dopise in poročila o shodih.

(Novi predsednik deželne vlade za Slovenijo) je postal zopet dr. Janko Brejč. Upamo, da je med odmorom prišel do prepričanja, da je ogromna večina kmetškega prebivalstva prešla v tabor SKS., katere ne bo smel prezirati.

(Nova metla pri deželni vladi.) Novi predsednik deželne vlade je takoj ob nastopu raz-

veljavil celo vrsto naredb svojega prednika, tako naredbo glede Kranjske deželne banke, glede stanovanskih ukrepov, odstavil je predsednika Gospodarskega urada za stvarno demobilizacijo drja. Pestotnika ter zopet nastavljen inženjerja Rueha. Novi predsednik dr. Brejč je tudi ukazal, da se mu mora predložiti seznam vseh razpuščenih občinskih odborov, ki jih najbrž misli nazaj poklicati ne glede na nerednosti v občinskem gospodarstvu. Ne vemo, kaki razlogi so pri tem pometanju vodili novega predsednika, a močno se nam zdi, da zgolj politično-strankarski. Manjka le še, da odslovi ali pošlje v pokoj vse uradnike drugih političnih naziranj ter jih nadomesti s svojimi političnimi pristaši, a čez nekaj mesecev bodo ti zopet odleteli z deželno vlado vred. Tako premetavanje provzroča ogromne stroške, ki jih bodo zopet plačali povetini kmetje, vrhu tega pa se zanaša v državno upravo negotovost, nezaupanje in — koritarstvo. „Slovenec“ pravi temu „Pravica in zakon“.

(Skraini čas je, da dobimo nov enotni denar) ter se tako stare kronске kakor tudi dinarske novčanične vzamejo iz prometa. Ako se to ne zgodi prav kmalu, nam bodo tuji tihotapci pokvarili vso vrednost denarja. Nedavno so naše carinske oblasti v Spilju prijele poljskega žida Fingerhuta, ki je imel pri sebi za 60 milijonov ponarejenih tisočakov, ki jih je hotel spraviti v Ljubljano. Za takega hudodelca je ječa pre-mila kazen.

(Socialni demokratje nočejo sodelovati z drjem. Brejcem v deželni vladi.) kar so mu že sporočili po drju. Korunu.

(Veliko zborovanje JDS.) se je vršilo zadnjo nedeljo v Ljubljani v hotelu „Union“. Udeležba je bila velika, ker je prišlo več bivših ministrov govorit. Zborovanje so motili klerikalci in socialni demokratje, dočim so se naši pristaši vedli dostojno ter si napravili lastno sodbo.

(Zakaj se moramo baviti z duhovščino?) Ne ljubo nam je, da se moramo skoraj v vseh dopisih baviti z duhovščino, ki vedno bolj nasilno in brezobzirno nastopa proti naši kmetijski organizaciji in proti našim somišljenikom. Našim dopisnikom ne zamerimo, da nam poročajo največ o teh nasilnejših, ker drugi stanovi večinoma puste v miru naše stremiljenje, kakor tudi mi ne motimo drugih stanov in slojev, ki se hočejo po svoje organizirati. Prav redke so bele vrane med duhovniki, ki zavzemajo tako strpljivo stališče proti naši SKS. Take duhovnike spoštujemo kot prave naše duševne voditelje. Ne moremo pa si razlagati najnovejše bojevitosti naše duhovščine drugače, kakor da je dobila navodilo od svojega višjega pastirja. To je menda odgovor na našo pohlevno okrožnico, ki smo jo priobčili v zadnjem „Kmetijskem listu“. V interesu vere, edinosti in strpljivosti obžalujemo, ako smo pozvani na dvoboj. Mi si lahko umijemo roke ter kličemo: „Pohujšanje mora priti, a gorje tistemu, ki pohujšanje zakrivi!“ Kdor seje veter, bo žel vihar.

(Ali smo res proti duhovnom?) Očita se nam, da smo proti duhovnom, da naš list napada duhovne. Kdor to govori in piše, naj nam dokaže, ali smo kedaj pisali in govorili proti duhovnu kot takemu. To je, ali smo mi napadli duhovna, če je izpolnjeval svoje stanovske dolžnosti, da sili ljudi v cerkev k sv. maši, k prejetanju sv. zakramentov, da je pregoreč v poučevanju krščanskega nauka? To naj se nam dokaže! Če pa pišemo proti duhovnu kot politiku, ki se bori za popolno posvetno oblast, še ni rečeno s tem, da smo proti duhovnom kot dušnim pastirjem. Ako duhoven kot politik deluje proti našemu samostojnemu kmetškemu gibanju in nas na vse mogoče načine žali ter napada, se mi proti takšnemu branimo. Pravega duhovna, ki hoče biti res duhoven, bomo spoštovali in ščitili. Proti duhovnu pa, ki zlorablja svoj vzvišeni poklic za strankine politične namene, bomo se branili. To ne samo za našo brambo in neodvisnost v državnih zadevah, marveč tudi v interesu vere in cerkve. Vera in cerkev je nam sveta, bití mora enaka za vse, ne le za pristaše klerikalne politične stranke.

(Kaj bi bil „Domoljub“ brez naše stranke?) Kos praznega belega papirja! Dve tretjini lističa sta vedno posvečeni naši SKS. in našim somišljenikom. Občudujemo potrpežljivost tistih redkih „Domoljubovih“ naročnikov, ki prebavijo to bodočo hrano. Še kraški osel bi crknil, ako

bi ga pitali s takim osatom. Nam primanjkuje časa in prostora, da bi odgovarjali na vse „Domoljubove“ čenče, laži in zavijanja. Smilili bi se pa nam tudi naši naročniki, ako bi morali prebavljati tako suho duševno hrano. Zato pravimo k „Domoljubovi“ pisariji: „Pustimo pse naj lajajo, to kaže, da mi jahamo!“

(Zakaj imenujemo SLS. klerikalno stranko?) Slovensko ljudsko stranko s priveskom „Kmetijske zveze“ imenujemo klerikalno, ker jo vodijo in vladajo duhovni. Klerik je tuja beseda za duhoven. Marsikdo bo rekel: To ni res, so tudi drugi voditelji te stranke! Res so tudi drugi voditelji, v glavnem pa le taki, ki so popolnoma pokorni duhovnom, da imajo v stranki dobra mesta in službe. Imajo tudi par takih kmetov, ki se ne zavedajo svoje kmetijske veljave in si štejejo v čast, ako zasedajo po milosti duhovnov kakšna častna mesta. Po vsej pravici se ta stranka imenuje klerikalna ali duhovska, ker vsi duhovni za isto agitirajo. Ne bomo tajili, da ni bila ta stranka boljša za kmeta kot pa liberalna. Sedaj pa, ko se je ustanovila „Samostojna kmetijska stranka“, je klerikalna stranka brezpotrebna. Ako hoče duhoven delati za ljudstvo, deluje lahko tudi v naši stranki.

(S tobakom na dan!) Že par tednov baje niso dobile trafike tobaka za pipo, vsaj tako se izgovarjajo. Jugoslavija bi morala imeti dovolj tega zelišča, saj ga celo izvažajo. Uprava monopola najbrž zadržuje tobak, da mu znova zviša že itak pretirano ceno. Ali ga pa morda izvažajo v tujino za veriženje? Eno kot drugo bi bilo brezvestno. Ako res primanjkuje tobačnega listja, naj se ne izdelujejo potratne cigare, ker kmetije smo zadovoljni, ako le dobimo tobaka za pipo po poštenu ceni, a to tudi odločno zahtevamo.

(Komodnost finančne straže.) Vedno bolj se kaže, da smo res v demokratični državi. Če rabi kmetovalec tobačno karto, mora zaradi tega v nedeljo nalašč napraviti dve do tri ure dolgo pot v Ljubljano. To zahtevajo financarji na Vodnikovem trgu v Ljubljani, kajti na vratih imajo zapisano: „Tobačne karte se izdajajo samo ob nedeljah od 11. do 12. ure“. Tako se tedaj ravna samo s kmeti, med tem, ko dobivajo meščani na Bregu št. 6 tobačne karte lahko vsak dan. Kmet, zdrami se, vsepovsod te zapostavljajo in izkoriščajo. Ravno v nedeljo, ko nimaš v mestu nič opravka, ti določijo čas za tobačne karte! Ali ima res že vsaka z uradnim plaščem odeta oseba pravico predpisovati ljudstvu uradne ure posebne vrste?

(Samó za kolke jim je!) Od časa do časa se bere po časopisih, da se vloge na ministrstva v Beogradu vpoštevajo, oziroma rešujejo le, če so pravilno kolkovane. Da pa gospodje ministri tudi kolkovanih vlog ne rešujejo, dokazuje dejstvo, da je pisec teh vrstic že pred petimi meseci poslal ministrstvu za notranje zadeve neko prošnjo, pa ni dobil do danes še nikakega odgovora. Prošnja je bila kolkovana, čeravno bi to niti ne bilo potreba, ker je imela značaj pritožbe. Gospodje imajo pač radi kolke, a drugo jim je malo marj. Živimo v dobi splošne korupcije in splošnega izsesavanja ubogega ljudstva.

(„V vojni pokvarjeni fantalini“.) Tako imenuje „Slovenec“ (pravzaprav župnik Skulj) v dopisu iz Dobrepolj vse kmetijske mladeniče in može, ki se čutijo polnoletne ter so se odrekli jerobstvu. Vsi tisti „ubogi na duhu“, ki se dajo še vedno „zvezarjem“ na povojcu voditi, so pri „Slovencu“ „pošten, vpliven živelj“. Kakor hitro pa se bodo kateremu teh „poštenih in vplivnih“ odprle oči, postane „v vojni pokvarjen fantalin“. Tako moralo širi politični list za slovenski narod!

(Iz Preddvora nad Kranjem) nam poročajo, kako divje se zaganjajo zapeljani s kaplanom vred v naš krajevni odbor SKS. Kaplan si drzne celo obrekovati našo gospodarsko zadrugo „Ekonom“, da deli Antikristovo moko. Ko bo prišla bera, pa bo iskal Antikristovo zrnje okrog. Samostojni kmetije tem ljudem ne morejo prav storiti. Ako hodijo v cerkev in molijo, nas nazivajo hinavce; ako pa bi tega ne storili, bi bili jim brezverci. Toda ne boste nam izpodkopali in uničili vere v Boga, pač pa smo že davno izgubili vso vero do vas. Trsteniškem gospodarju, ki piše tako grde laži v „Domoljub“, pa kličemo osmo božjo zapoved: „Ne pričaj no krivem zoper svojega bližnjega!“ Prihodnjič enkrat pa vzamemo na rešeto naše dične občinske može, da bodo kar pleve od njih frčale.

(Okrajni glavar v Celju dr. Leopold Žužek) je imenovan za vladnega svetnika.

(Iz Dobja pri Planini) nam piše somišljenik, da so vsi boljši župljani pristopili k naši samostojni stranki. To seveda peče nasprotnike, zato nas slikajo v „Slovenskem Gospodarju“ za slabe ljudi. Toda naši člani so najvzornejši kristjani. Našega organizatorja posestnika A. Gračnerja slišimo vsi glasno moliti rožni venec v cerkvi ter ga vidimo v procesijah nositi križ. Istotako se tudi ostali člani v verskem ozirju niso in se ne bodo prav nič izpremenili. Odrekli so se samo nadvladi.

(Zadružna električna centrala za celjsko okoličje) se je ustanovila pretečeno nedeljo.

(V Sromljah pri Brežicah) imajo mladega g. župnika, ki se v svojih pridigah bavi z našo samostojno stranko in našim „Kmetijskim listom“. Nedavno je rekel na prižnici, da v hišo, kjer imajo „Kmetijski list“, ne bo šel brez velike sile. Ker se bera ne šteje med velike sile, župnik torej ne pride po njo k nam samostojno mislečim posestnikom. Kdo bo bolj žalosten?

(Iz Vojnika pri Celju) smo prejeli dopis, da je župnik (dosedaj splošno strpljiv gospod) sklical dne 22. m. m. žensko zborovanje zaradi občinskih volitev. Župnik se je največ bavil z našo SKS. ter jo slikal za brezverno, ki hoče duhovnike odstaviti in verouk iz šol odpraviti. Pri obrekovanju naše stranke mu je pomagal tudi kmet Samec, po domače Makšič. Gospoda župnika odločno pozivljamo, naj dokaže iz našega programa in javnega delovanja le senco očitanih nam nakan, sicer bo stranka prisiljena, da dokaže obrekovanje pred sodiščem. Župnikovo in kaplanovo hujskanje se je že ženskam zdelo preneumno, zato se jih je le malo odzvalo pozivu, naj se vpišejo v „Kmetisko zvezo“.

(Nesreča na železnici.) S postaje Slovenjgradec sta prejšnji teden utekla dva natovorjena vagona proti Dravogradu, kamor močno visi proga. Pri postaji St. Jedert sta trčila vagona v mešani vlak. Med potniki in železničarji je nekaj težko, več pa lahko ranjenih. Mnogo vozov se je razbilo.

(Enajst kmetij je pogorelo) v Novi vasi pri Markovcih (Sv. Markó) niže Ptuj. Ker so zgorele tudi vse zaloge in deloma živina, znaša škoda skoraj en milijon kron. Pogorelci so brez strehe, hrane in obleke. Podpore sprejema „Pomožni odbor“ pri Sv. Marku.

(Umrl je) v Krizevcih pri Ljutomeru med kmetiskim prebivalstvom splošno priljubljeni zdravnik g. dr. Jos. Lebar. Blag mu spomin!

(Nova kužna bolezen.) V Dalmaciji se je pojavila kužna spalna bolezen. Bolniki zapadejo v brezčutno spanje, v katerem umrjejo, ne da bi se prebudili.

(Skoraj jim privoščimo.) Na Dunaju živi mnogo štabnih častnikov in generalov, ki tavajo po ulicah kot berači razcapani in sestradani do kosti. Z vojaškimi šalami v roki stoje v vrstah pred ljudsko kuhinjo. Marsikateri teh berači v pislih svoje bivše burše, ki so kmetije. Nemška Avstrija je sprejela le majhno število bivših častnikov, a še te tako slabo plačuje, kakor se plačujejo pri nas delavci. Druge so upokojili z majhno penzijo. Tako dobiva n. pr. polkovnik le nekaj nad 500 K mesečno, kar je za življenje na Dunaju jedva za par dni. Bivši predsednik Kranjske, baron Schwarz, tudi pogrēša Slovenije tako, da je izjavil, kako rad bi hodil peš iz Tirolske v Ljubljano, ako bi se smel vrniti.

Politične vesti.

(Naši ministri brez volje in moči.) Na prvi seji nove vlade se je razpravljalo o naši valuti. Prvotno so slovenski in hrvaški ministri zahtevali pravičnejšo rešitev, a končno jih je Protič prepričal, da so svoje zahteve umaknili ter privolili, da se zamenjava nadaljuje tako, da moramo dati za en dinar štiri krone.

(Agrarna reforma v nevarnosti.) Iz Beograda je došlo poročilo, da hoče nova radikalno-klerikalna vlada ustaviti najvažnejše ukrepe glede agrarne reforme, ki jih je že izdala prejšnja demokratična vlada.

(Dunaj izumira.) Ravnokar so izvršili na Dunaju ljudsko štetje. Mesto šteje danes 400.000 prebivalcev manj kakor pred desetimi leti.

(Mirovne pogodbe se izprensene?) Predsednik Wilson je predlagal potom ameriškega se-

nata, naj se skliče nova mednarodna konferenca, ki naj temeljito prouči in izpremeni mirovno pogodbo v prid premagancem. Sploh je začel Wilson odločno nastopati proti antanti, ki bi rada svet prirojila le v lastne dobičke.

(Z Rusijo se bo treba sporazumeti.) Vrhovni svet v Londonu se zadnje čase temeljito bavi z Rusijo ter je sklenil, da bo treba obnoviti trgovinski promet z Rusijo, kar je nujno potrebno za gospodarstvo Rusije in ostalega sveta. Prepusti pa se državam prosta roka, ako hočejo skleniti s sovjetsko Rusijo tudi politične zveze. Anglija in Italija sta pripravljene priznati sovjetsko vladavino na Ruskem, dočim sta Francija in Japonska odločno nasprotni. Istočasno so zavezniki sklenili, da priskočijo takoj na pomoč Rumuniji ali Poljski, ako bi bila katera teh držav napadena od boljševiške rdeče armade.

(Predsednik francoske republike — urednik.) Bivši predsednik francoske republike Poincaré je prosil društvo časnikarjev, naj mu odstopi skromno mesto urednika pri katerem časopisu, ker hoče zopet nadaljevati poklic, ki ga je opravljal, preden je bil izvoljen za predsednika. S takim zgledom hoče opozoriti svoje rojake, da je vsak državljani dolžan delati.

(Angleški kmetje proti osemurnemu delavniku.) Zveza angleških kmetov, v kateri je organiziranih 75.000 poljedelcev, je nedavno na velikem zborovanju v Londonu sprejelo resolucijo, da bodo kmetije prisiljeni ustaviti obdelovanje kmetij, ako bi vlada hotela tudi v poljedelstvu upeljati osemurni delavnik.

Naš „Ekonom“.

V Brežicah je bila ustanovljena podružnica „Ekonom“ za brežiško okrajno glavarstvo in za krški in kostanjeviški sodni okraj. Člani iz omenjenih krajev naj se torej v budoče z naročili in s ponodbami obračajo na novo podružnico, ne pa v Ljubljano.

Vse krajevne odbore, ki žele dobiti blago od „Ekonom“, opozarjamo ponovno, da morajo naznaniti predsednika, naročnika itd., kakor je bilo razglašeno v zadnjih dveh številkah našega lista.

Oglje naj naroče kovači sami pri tvrdki Franc Heinrihar v Škofji Loki ali pri gozdarskem uradu v Kočevju. Dostavijo naj vreče. 100 kg oglja stane 150 kron.

Odborove seje „Ekonom“ se vrše vsak četrtek ob desetih dopoldne v prostorih „Ekonom“, in sicer ima sejo vsak prvi četrtek v mesecu širši odbor, ostale četrtke pa ožji. Stranke naj to blagohotno vpoštevajo ter se ob četrtkih omeje le na najnujnejše posle, ker sejam prisostvuje tudi tajnik.

5000 lopat, 5000 sekir, 5000 motik ter razno drugo gospodarsko orodje je naročil „Ekonom“. Več v eni prihodnjih številkah.

Sloveniji preti lakota in to ne samo mestom, ampak tudi deželi. Vzroki so poleg slabe lanske letine nad vse slabe prometne in zanikne upravne razmere. Nam, ki gremo po živila, odjemljejo na Hrvaškem premog in vagone ter vozijo drva, in to na ukaz zagrebškega železniškega ravnateljstva. Torej naše ljudstvo naj strada, zato da mi z našimi garniturami in na naše stroške podpiramo hrvaško zaniknost! Razun tega vojaštvo v Banatu in Bački rekvirira naše z živili obložene vagone. Tudi žitnemu zavodu je bilo vzetih nad 190 vagonov. Ako se tem razmeram nujno ne odpomore, nastopi koncem tega meseca ali začetkom aprila resna lakota po vsi Sloveniji. Kakšne posledice bo to imelo, si tisti, ki se z ognjem igrajo, lahko na prstih izračunijo!

Plačila za koruzo, sol, moko in otrobe naj se vrše le v gotovini, ne po položnicah, in to kar najhitreje. Cim dalje kdo zadržuje plačilo, tem dalje ne moremo nabaviti novega blaga. Zamudnikom se bo dajalo ie proti predplačilu.

Sprejemne ure tajništva „Ekonom“ so vsak dan od osmih do dvanajstih, z izjemo ob četrtkih, ko naj se stranke omeje na najnujnejše.

Pravila „Ekonom“ so se oddala te dni v tisk. Pospešite nabiranje delnic, da se more čim prej vršiti ustanovni občni zbor.

Pri naročbah in drugih važnih dopisih naj krajevni odbori rabijo štampiljo, da ne bo mistifikacij.

Zakaj so letine vedno slabše?

(Piše dipl. agr. A. Jamnik, vodja pisarne delegacije proizvajalcev čilskega solitra v Ljubljani.)

Za odgovorom na gorenje vprašanje ni treba dosti stikati. Slabe letine so posledica obubožane zemlje.

Zakaj? Zemlja kot taka je sredstvo, v katerem se nahajajo gotove snovi, ki jih vsaka rastlina potrebuje za svoj razvoj, za svojo rast, za svojo dozorevanje, z eno besedo: v zemlji se nahajajo snovi, ki jih rastlina potrebuje za svojo hrano.

Ali je teh snovi, ki jih imenujemo hranilne snovi, povsod in v vsaki zemlji obilo? Ne! Z ozirom na svoje sestave je nekaj vsaka zemlja vsebovala večji ali manjši zaklad hranilnih snovi. Zemlja je bila bogata in je obilno rodila.

Nekaj je bil kmet še tako srečen, da je zemljo samo obdelal, jo obsejal, na jesen pa je pospravljaval bogate pridelke. Dolgo pa to ni moglo trajati, kajti zaklad hranilnih snovi v zemlji se je od leta do leta zmanjševal, dokler ni bil popolnoma izčrpan. Rastline so s svojimi koreninami zemlji takorekoč izpile vso „moč“. Kmet je bil naposled prisiljen zemlji dati potrebne moči pōtem gnojenja.

Prišla je nesrečna, dolgotrajna vojna. Kmečki gospodar in vsi drugi moški, ki so imeli skrbeti, da zemlji ohranijo njeno hranilno moč, so morali oditi v strelske jarke, doma so ostale samo šibke ženske roke.

Zemlje ni bilo več mogoče tako dobro obdelovati kot prej. Prišle pa so še rekvizicije živine. Kmetija je izgubila tedaj tudi živalske delovne moči in z njimi obenem tiste činitele, ki so dosedaj kmetu proizvajali gnoj, s katerim je vračala kmetija zemlji vsakoletno odvzeto moč. Uboga kmečka mati bi si bila nabavila umetnih gnojil, da bi na ta način dajala zemlji vsaj nekaj nadomestek, ko bi jih le mogla dobiti. A kaj, ko jih ni bilo. Vojna obrt je tudi te rekvirirala zase. Tako se je zemlji z vsako žetvijo jemalo njeno hranilno moč nekako na tak način, kakor če več lačnih ljudi sede k mizi in pridno zajema iz že itak skotaj prazne skled.

Zemlja je postala pusta, izmozgana, obubožana. Nima več potrebne moči ta izropana zemlja. Rastlina, ki raste na njej, si le s težavo pridobiva vsaj za silo nekaj hrane, njeno prehranjevanje je podobno početju onega človeka, ki je lačen, a nima druge jedi kot to, ki jo more še nastrgati iz ostankov v prazni skledi.

Da kmetovalec rodovitnost svojih njiv dvigne, mora že takoj sedaj začeti premišljevat, kako, s čim in kdaj bo začel umno gnojiti svoje njive.

Sladkorna pesa.

Sladkorno vprašanje je danes tako važno, da se ga je treba oprijeti in držati, dokler se pomanjkanju sladkorja temeljito ne odpomore. Uvoz sladkorja nas preveliko stane, ker moramo pošiljati zanj na Češko desetkrat toliko dragih živil. Skrbeti moramo, da se uvoz čim prej zmanjša in si pomagati sami. Dne 20. januarja je bilo posvetovanje kmetijskega odseka pri deželni vladi glede ireditve sladkorne industrije. Ker pa tvornic za izdelovanje sladkorja ne bo mogoče tako hitro napraviti, si bomo morali za silo kako drugače pomagati. Že to leto sejmo vsaj za poizkušnjo sladkorno peso, da se bo moglo izračunati, koliko se je bo dalo pridelati za domače tvornice. Peso pa moramo sejati ne le za poizkušnjo, ampak tudi za morebitno takojšnjo izdelavo sladkorja. Sladkorna pesa se doma kuha; kuhana se izpreša in tako dobljena tekočina se na ognju vari toliko časa, da voda izhlapi in postane sirup, t. j. medu podobna sladka tekočina, ki je v kuhinji kakor sladkor za vse potrebe uporabna. Jaz to že drugo leto delam s popolnim uspehom. Pesa se je pri nas kot pridelok popolnoma dobro obresla. Pridelovanje pese nam ne bo služilo, dokler ne bo tvornic, le za dom, temveč prodajali jo bomo tudi drugim, ki sami nimajo zemlje za sajenje pese. Seme kakor tudi pouk za negovanje bomo preskrbeli. Sladkorna pesa uspeva na težki, ne preilovnatih zemlji, ki ne sme biti močvirna.

Ivan Mermolja v Pesnici.

Odbiranje jajc za valjenje.

Letošnja zelo ugodna in topla zima vpliva tudi zelo ugodno na nesnost perutnine.

Važnost perutninarstva je povprečno večja kakor drugih živali. Saj vemo, da nimamo s perutnino nikakih posebnih skrbi in da ne zahteva perutnina veliko kreme, ker si jo po večini sama poišče.

Perutnina nam daje velike užitke, in sicer okusno meso, jajca, mast in perje. To je za današnje prehranjevalne razmere zelo važno, ker nam vseh teh redilnih snovi primanjkuje.

Naše gospodinje rede perutnino, ki je raznovrstna in razne velikosti in po tem se ravna tudi njeni užitki, oziroma nesnost. Imamo razne pasme, izmed katerih so ene dobre za meso, druge pa za jajca. Najbolje je, da redimo domače ali že udomačene in utrjene pasme. Izmed teh je za naše kraje najboljša štajerska čopasta kokoš (sulmtalska), ki znese na leto od 150 do 180 jajc 50 do 60 gramov težkih. Poleg teh redimo laške jerebičarke in plymoutovke. Prve so najboljše jajčarice, druge pa dobre za meso.

Ker nas umna živinoreja uči, da moramo pri plemenitvi gledati na telesne in individualne (skrite) lastnosti staršev, moramo torej odbirati za plemo le najboljše izmed dobrega. To velja tudi za naše perutninarstvo.

Naše gospodinje pa to važno načelo redkodaj vpoštevajo. Imajo slabotnega in neprikladnega petelina, ne pazijo na to, kako stare so kokoši; a še manj se zanimajo za to, koliko jajc kaka piška na leto znese.

Ako hočemo vse to zasledovati, moramo vsako kokoš zaznamenovati na nogi z obročkom in s številko. Gnezda za znašanje jajc morajo biti narejena na avtomatično zapiranje (zaklopna gnezda). Vsaka kokoš, ki v tako gnezdo zleze, se tam ujame, in naša dolžnost je, da gremo dvakrat ali trikrat dopoldne pogledat, če so kokoši znesle. Tiste, katere so znesle, se izpuste, zapišejo v knjigo in njih jajca stehtajo. Tako so mora postopati, ako hočemo biti trdno prepričani, da smo odbrali najtežja jajca od najboljših jajčaric. Le popolnoma čista, pravilna in najtežja jajca so najsposobnejša za valjenje. Taka jajca imajo največ redilnih snovi v sebi in se iz njih izvale najkrepkejši piščanci.

Ni vedno resnica, da mora biti veliko jajce tudi najtežje. Vse dobre lastnosti staršev, torej nesnost, velikost in teža jajc kakor tudi pravilne telesne oblike se v polni meri prenašajo na mladiče in le tako je torej mogoče, da si plemo in njih užitke izboljšamo.

Jajca za valjenje smejo biti kvečjemu tri tedne stara, ker znese kokoš tudi v naravi normalno kakih 13 do 15 jajc, ki so naravno tudi kvečjemu tri tedne stara, preden začne potem kokati in valiti.

Letos začenjajo kokoši zgodaj kokati. To priliko izkoristimo v polni meri, ker piščanci, rojeni v sušcu, so navadno najboljši in najprej zrastejo ter nam jarce že v zgodnji jeseni začno nesti.

Kokoši nad pet let stare moramo spitati in zaklati, ker nam znesejo samo še 20 do 30 jajc na leto.

Ravnoista navodila veljajo tudi za drugo perutnino, čeprav nje nesnost ne pride tako v poštev.

Jajca čistokrvnih štajerskih kokoši, skrbno odbrana in težka, se dobe na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu. Eno jajce stane dve kroni, poštnina in zavitek se zaračunata posebej.

Fran Malasek na Grmu.

Gospodarstvo in gospodinjstvo

(Sadjerejska opravila v mesecu marcu.) Letošnja mila zima nas je sicer pomaknila za celi mesec naprej, vendar še marsikje sadjerejci niso opravili dela, ki so potrebna v mesecu marcu. Ta mesec se začne cepljenje. Cepiči se lahko že režejo, posebno od poznejših vrst. Drevesa je treba snažiti, okoli njih zemljo zrahljati in oplesti. Divjaki v drevesnici naj se presadijo, sploh je čas za presajanje vreves. Sejati je treba peške, posebno kostanj in oreh. Drevesnice naj se obdelujejo.

(Za sadjerejce.) Ni dovolj, da poznamo naravo dreves, poznati je treba tudi zemljo, ka-

mor naj zasadimo drevo. Da spoznamo, ali je zemlja ilovnata, kremenasta, presuha ali premočra, izkopljemo v ta namen 70 do 100 cm globoke in blizu en meter široke jame. Za sadjerejo ne velja močvirnata, mastna, glinasta in tudi ne kremenita zemlja. Čim globokejša in rodovitnejša je zemlja, boljše je za sadje. V preveč suho zemljo se naj napelje voda, iz preveč močvirnatih tal pa odpelje.

(Za pridelovanje sladkorne repe) je dovolilo poljedelsko ministrtvo kmetovalcem posebne ugodnosti; poleg odmerjene količine sladkorja dobe namreč še 40 % izcejenih ostankov in 1 % prodane repe. Tudi se jim dovoli posojilo.

(Spomladanska slana) je najbolj nevarna dolinam in nižinam, kjer izhlapevajo vodne sopare. Slano preženemo, ako napravimo nad sadovnjaki, vinogradi ali nad poljem zgodaj zjutraj gost dim, da ne more solnce prehitro odtajati zmrzlih rastlin.

(Cena hmelju.) V Žalcu so zadnji čas prodajali 100 kg hmelja po 13.000 K.

(Gospodarska zadruga za Prekmurje, za Mursko polje in za Slovenske gorice) se je ustanovila lani meseca julija, a danes že šteje 1366 članov z 111.449 K vplačanih deležev. Prometa je imela v tem času 60 milijonov 621.770 K. Zadruga ima podružnice v Murški Soboti, Gorenji Radgoni, Dolenji Lendavi, Cankovi in Križevcih.

(Gospodarske ljudske šole na Češkem.) Narodna zbornica v Pragi je sprejela zakon o ustanovitvi gospodarskih ljudskih šol po vsej republiki. V tako šole pride kmetska mladina po dovršeni ljudski šoli. Pouk na gospodarskih ljudskih šolah bo trajal dve leti, da si mladina poglobi v ljudski šoli pridobljeno znanje, obenem pa se pripravi na poznejše praktično življenje in za obisk nižjih kmetijskih šol. Pozimi se bo učilo v šoli, poleti pa praktično delo na polju, v gozdih, pri sadju itd. Dekleta se bodo učile še gospodinjstva in vzgoje. Gospodarska ljudska šola se bo ustanovila povsod, kjer jo želi občina ali krepka kmetijska krajevna organizacija. — Tudi pri nas bi bilo dobro, če posnemamo Čehe.

Prosveta.

(„Naša država.“) Tako se imenuje nova 120 strani obsegajoča knjižica, ki jo je spisal profesor dr. K. Capuder ter jo je izdala Cirilova tiskarna v Mariboru. Cena s poštnino vred 4-20 K. Knjižica je potrebna vsakomur, ki hoče biti poučen o naši zedinjeni novi državi. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru, dobi se pa tudi v vseh drugih knjigarnah.

V razvedrilo.

(Kako se odpravi zobobol?) Vzemi dve žlici mrzle vode v usta in se vsedi na vroč štedilnik; kadar počne voda v ustih vreti, preneha gotovo zobobol.

(Kako uničimo gosence?) Razmoči črno smolo in ji prideni dva dekagrama arabskega gumija. Potem poberi vse gosence z drévjia in rastlin, natresi jih v raztopljeno smolo in v kratkem času bodo vse poginile.

Raznoterosti.

(Kje so doma raznovrstni sadeži?) Jabolka so bila zanešena iz Sirije in Egipta na Grško, od tam pa na Laško, odkoder so se razširila po vsem svetu. Češplje in slive so doma v Armeniji; za časa križarskih vojsk pa so jih zanesli v Francijo in v Nemčijo. Prve črešnje so dobili v Rim iz Ponta v Mali Aziji. Hruške so prišle iz Aleksandrije, Numidije in Grške. Breskve so doma v Perziji, marelice pa v Armeniji. Bela murva je došla iz Kitajske na Grško, črna pa iz Perzije na Laško. Orehe so prinesli iz Perzije v Rim. Mandeljeva drevesa rasto divja v Aziji in v Afriki. Pomaranče in limone so doma v Mediji in v Perziji. Kutina je bila pripeljana s Krete na Grško in od tam na Laško. Smokve so iz Azije, pa tudi iz Afrike. Lešnike so prinesli iz Ponta na Grško in Laško. Buče smo dobili iz ruske Azije. Rdeče (sv. Ivana) grozdniče

je iz Grške. Akacija je doma v Južni Ameriki. Redkev je iz Kitajskega, česenj iz Azije, drobnjak pa iz Sibirije. Čebulo imamo iz Perzije. Lan so iz južne Evrope zanesli v Slezijsko. Konoplja je iz Vzhodne Indije. Bombaž so zanesli v Evropo Kartagenci in Feničani. Krompir je zanesel iz Južne Amerike na Angleško Walter Raleigh. Hmelj je začel sloveti v Evropi okoli leta 500., t.j. ob času preseljevanja narodov. Na Nemškem so imeli prve hmeljnice že leta 822. Spargelj je doma v Italiji. Bob smo dobili iz Vzhodne Indije. Sa-

lato so pričeli saditi Angleži v 16. stoletju. Pšenica je doma v podnožju Himalaje v Indiji. Rž je iz južne Sibirije, proso pa iz Vrhne Indije. Ajda je prišla iz Azije v Turčijo in od tam v Italijo. Nemci so jo poznali že v 16. stoletju. Vinska trta je doma v Aziji. Leta 231. so jo prvič zasledili na Nemškem, leta 282. pa so jo že sadili ob Repu. Kava je iz Levante in Turške. Prvo kavarno so odprli na Dunaju leta 1683. Tobak je doma iz Zapadne Indije.

(Ciganski kašpot.) Opazoval sem cigane, kako si zaznamujejo pota, kjer hodijo, da jim

morejo drugi cigani slediti. Navadno se cigani razkrope na vse strani. Da pa jim je moči, se zopet sniti in da vedo, po kateri poti je cigan šel, pa si vsak cigan na križpotu odlomi malo vejico in jo položil kraj poti, in sicer tako, da je odlomljeni konec obrnjen v smeri, kamor je šel cigan. Ko pride sledeči cigan, vidi takoj to znamenje in jo ubriše za njim. Enkrat so jim nagajivci pred neko vasjo nalašč obrnili vejice v nasprotno stran. Potem pa so jih v vasi opazovali, kako so se hudovali drug na drugega, ko se tako dolgo časa niso mogli najti.

Mali oglasi.

Sprejme se vajeneo za mizar-sko obrt z vsjo oskrbo pri mojstru. Zglasiti se je pri Ivanu Svetem, mizarakem mojstru v Tomšlju štev. 9, pošta 1g pri Ljubljani.

Kupim vezan kozolec (topler), nov ali star, dobro ohranjen. Ponudbe s ceno na „Gospodar“ poštno-ležeče Metlika.

Kmetje!

Ako imate kaj na prodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, priobčujte v našem listu. Velikost pričujočega poziva stane za „Male oglase“ 24 K, polovica tega prostora 12 K. Najmanjši oglas 8 K. Devar pošiljajte vedno naprej!

LES. Kupim hrastove, bukove in smrekove hlode za žago. Ponudbe s ceno na naslov: IVAN ŠIŠKA, tovarna parket in parna žaga v Ljubljani, Metelkova ulica št. 4.

Na prodaj je

dobro ohranjena (mannheimska) mlattilnica s tresilcem za slamo, s pogonom na gepelj. Josip Černe v Zgornji Siški št. 39.

Hlode (krlje),

deske in trame iz mehkega in trdega lesa, in sicer vsako množino, kupi po najvišji ceni družba „Impex“ v Ljubljani, Krekov trg št. 10.

Vpoštevajte oglase (inzerate) v „Kmetijskem listu“!

Jugoslovanski kreditni zaved v Ljubljani

Marijin trg 8, Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekoči račun s čistimi Prometa v prvih treh mesecih nad 10.000.000 kron.

4%

brez odbitka rentnega davka. Ustanovljen septembra 1919. Neposredno pod državnim nadzorstvom.

SVETLA

tehnika — elektrotehnika

baterije, žarnice, namizne, stropne, stenske in karbidne svetiljke vseh velikosti po najnižjih dnevnih cenah:

J. Pogačar v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Delniška družba

„EKONOM“

vabi na podpis delnic. Za enkrat se jih izda 10.000 komadov po K 200.—, torej za 2 milijona. Vsakdo jamči le z delnico in nič več. Vsak delničar ima en glas. Sredi marca se vrši ustanovni občni zbor, na katerem bodo delničarji kot sogospodarji družbe izvolili vodstvo vsega podjetja. Naj ne bo zavedne slovenske hiše, v kateri bi ne bilo delnice podjetja našega kmeta, delniške družbe „EKONOMA“.

Pojasnila in položnice za vplačilo daje

pripravljalni odbor „EKONOMA“
v Ljubljani, Sodna ulica št. 3.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice: v Splitu, Trstu, Sarajevu, Celovcu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; ekspozitura v Ptuj. Delniška glavnica z rezervnimi zakladi okrog 50.000.000 kron. — Brzojavni naslov: Banka, Ljubljana. Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju. Telefon št. 261. Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.